

Posudek vedoucího bakalářské práce

UNIVERZITA KARLOVA Fakulta humanitních studií
Studium humanitní vzdělanosti
Katedra sociální a kulturní antropologie

Dominika Syručková:

**Skauting v roverském věku a význam přechodového rituálu na utváření
sounáležitosti mezi rovery**

Bakalářská práce Dominiky Syručkové je velmi pěknou sondou do činnosti skautů. Na základě popisu přechodu do rovery, resp. vedoucích se v ní podařilo zachytit, jak skautský oddíl funguje, jaké hodnoty předává další generaci dětí, jak je v jeho rámci formována lidská osobnost.

Autorka má solidní teoretické zázemí, pracuje s koncepty komunity praxe (nečeský, ale bohužel zaužívaný termín), subkultur mládeže a přechodových rituálů. Inspiruje se ale i v sociální psychologii (Břicháček), sociologii (Jandourek) a filosofické etice (Sokol). Hodnotné na práci je, že autorka z pozice skautské vedoucí dlouhodobě přemýšlí o smyslu skautské činnosti a teorie jí pomáhá její pohled přesněji artikulovat, rozvíjet. V tomto ohledu je správné, že v teoretické části koncepty představuje společně s představením skautské praxe. Textu to dodává na čtivosti. Nejde jen o teoretizování, ale pracuje se s obsahem tématu.

Na druhou stranu je ale potřeba napsat, že jednak teorie není příliš diskutována, jednak název této části „teoretická východiska“ není úplně výstižný. Stránkový obsah, názvy části, kapitol a podkapitol jsou ostatně jednou z formálních věcí, které mohly být ještě více dotazeny (tou druhou jsou pak drobné překlepy – jejichž rozsah je ale oproti poslední verzi marginální). Koncept subkultur je jen krátce představen, ke komunitám praxe autorka činnost ve skautu přirovnává. Bere si z nich základní podobnosti, aniž by např. širěji představila, jak se s konceptem pracuje, jak se vyvíjel, určitým způsobem se proti němu vymezila. Znalostní ekonomie, management firem, kde je komunita praxe také využívá, je velmi odlišné prostředí od skautského. Práce s teorií se tak nejlépe rozvine v pasážích o přechodovém rituálu (van Gennep, Turner) s podstatným těžištěm v Durkheimovském pojetí rituálu jako výrazu sounáležitosti, tradice, jistoty, motivace.

Metodologická část je uvedením do „řemesla“. Autorka volí správnou strategii výzkumu, způsob sběru dat, adekvátně vybírá výzkumný vzorek. Velmi důležité je promyšlení etiky výzkumu, vážení dilemat, do nichž se autorka jako insider dostává i míra publikování popisu přechodového rituálu, který je předmětem výzkumu, který ale

má zůstat tajemstvím. Velmi oceňuji, jak si s touto situací autorka poradila. Hranice byla určena velmi přesně – čtenář ví, o čem je řeč, přesto tajemství zůstalo zachováno.

Rozhovory s informátory přinesly velké množství dat. Je patrné, že autorka má důvěru informátorů, umí vést komunikaci, informátoři se „nestydí“. Občasné návodné otázky lze připsat nezkušenosti, resp. konceptualizaci problému skrze teoretické pojmy na straně autorky a potřebě motivovat relativně mladé informátory k přemýšlení o debatovaných tématech. Autorka data dobře segmentuje, samotná interpretace je tak přehledná, má jasnou strukturu. Nechává především mluvit své informátory, přitom ale vhodnými komentáři i využitím Břicháčkovy práce o roweringu zvýrazňuje podstatné.

Práce mohla být samozřejmě více analytická, např. ve svém genderovém aspektu, kdy se volba jak dívčího, tak chlapeckého oddílu ukázala v datech jako skvělá. Trochu mě mrzí, že se autorka více nezabývala náboženskými aspekty, např. o mši a otčenáši na táboře se čtenář dozvídá jen okrajově.

Na druhou stranu si myslím, že základem práce je ukázání toho, jak je ve skautském prostředí předávána tradice povinnosti „k sobě, k ostatním, k Bohu“. Jakkoliv je každý oddíl odlišný, práce skautských vedoucích je dobrovolnická, všechny oddíly se musí vyrovnávat s generační obměnou, je pozoruhodné, jak se jim toto předávání daří a rituály a závazek, který z nich vyplývá, v tom hrají důležitou roli. Přesně tohle se autorce podařilo velmi pěkně popsat

Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji na pomezí **výborně** a **velmi dobře**.

V Kořenově dne 9. srpna 2022

Mgr. Ondřej Skripnik Ph.D.